

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/122/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214203125
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214203125.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlaticy Javorovej a sudcov JUDr. Ivety Jankovičovej a JUDr. Daši Kontríkovej v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, zastúpenej splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s. r. o., Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 785 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 30. septembra 2014 č. k. 5C/231/2014-53 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Nariaďuje súdu prvého stupňa vykonanie opravy označenia žalovanej v úvodnej časti jeho rozsudku.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu žalobkyne (ktorou sa žalobkyňa voči žalovanej domáhala zaplataenia majetkovej škody 125 eur a nemajetkovej ujmy 660 eur), pričom žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej (o žalobe založenej na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní vedenom týmto súdom pod sp. zn. 12Er/391/2010 s následným vyvodzovaním zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup) odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1 písm. d/, § 4 ods.1 písm. a/, § 9 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 a § 27 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2010 (ďalej tiež len „zodpovednostný zákon“); § 41 ods. 2 písm. d/ a § 44 ods. 1 a 2 E. p. (Exekučného poriadku č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení účinnom do 31.5.2010); § 115a ods. 2, § 152 ods. 2 a § 200 ea ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), vecne potom dôvodil o. i. tým, že vo vyššie označenom konaní galantského okresného súdu nešlo konštatovať nesprávny úradný postup súdu, nakoľko 15- dňová lehota na vydanie poverenia sa nevzťahovala na prípady ak bol exekučným titulom rozhodcovský rozsudok a uvedená lehota je lehotou procesnou a jej nedodržanie neznamená automaticky nesprávny úradný postup, keď v rámci preskúmania exekučný súd vykonal dokazovanie zadovážením si rozhodcovského spisu, rozpor nezistil a vydal poverenie. S poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky i Ústavného súdu Slovenskej republiky mal za to, že exekučný súd je povinný skúmať existenciu a platnosť rozhodcovskej zmluvy v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania. Žalobkyňa nepreukázala nesprávnosť úradného postupu, nepredložila žiadne rozhodnutie orgánu na to príslušného, ktorý by konštatoval nesprávny úradný postup v dotknutej exekučnej veci, neuniesla dôkazné bremeno na preukázanie existencie nesprávneho úradného postupu, preto nemôže byť splnená podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou, z tohto dôvodu neuniesla ani dôkazné bremeno

ani o existencii jej nároku na nemajetkovú ujmu (tá totiž prichádzala do úvahy iba v prípade, ak by iba samotné konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom) a žalobe tak nešlo vyhovieť ani z tohto dôvodu, argumentoval tiež okresný súd, ktorý napokon rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne len paušálnym odkazom na § 142 ods. 1 O. s. p. a vecne úspechom žalovanej, ktorá si náhradu trov neuplatnila a zo spisu jej žiadne trovy nevyplývajú.

Proti tomuto rozsudku podala v celom rozsahu včas odvolanie iba žalobkyňa a navrhla ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, ďalej že okresný súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a tiež, že neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Súd prvého stupňa podľa nej rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou (obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z.), hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti aj po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súdu prvého stupňa tiež vytkla, že vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkovi nevznikol stav právnej neistoty, pričom súdu neprislúcha ani polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súd prvého stupňa svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase). Zodpovednosť štátu podľa takejto judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, avšak dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, keď je to najmä štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie veci v primeranej lehote. Vytkla súdu prvého stupňa, že nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znalečným posudkom.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ O. s. p. v medziach odvolania celú vec (od rozhodnutia vo veci samej bolo závislým i rozhodnutie o trovách konania) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania (pretože tu síce šlo o prejednanie /aj/ veci samej, popri tom však nie o prípad, v ktorom by bolo nutným prejednanie veci na pojednávaní odvolacieho súdu, nakoľko tu nevznikla potreba dopĺňania ani opakovania dokazovania, nešlo tu o porušenie zásady rovnakého zaobchádzania a potrebu pojednávania si nevynucoval ani žiaden dôležitý verejný záujem), pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok treba navzdory námietkam žalobkyne považovať za vecne správny, keď súd prvého stupňa v miere postačujúcej pre rozhodnutie zistil skutkový stav a vec aj správne posúdil po právnej stránke.

Predovšetkým totiž odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s argumentáciou použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku). U dôvodov predostretých okresným súdom dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo (samozrejme bez ambície presvedčiť kohokoľvek, najmä nie niekoho s celkom jednoznačným záujmom na inom výsledku konania) by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O. s. p.), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí urobiť zadosť tiež povinnosti vysporiadať sa i s tzv. odvolacími námietkami a preto, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvého stupňa dopĺňa (§ 219 ods. 2 O. s. p. in fine) nasledovné :

Časť námietok, urobených súčasťou odvolania proti rozsudku v prejednávanej veci, nemohla obstáť pre ich absolútnu nepatričnosť a na ďalšiu časť z nich nešlo dosť dobre reagovať pre ich len najvšeobecnejšie možné uplatnenie, pri ktorom síce voči úvahám odvolávajúcej sa žalobkyne zásadne nešlo nič namietat' (a ani s nimi polemizovať), práve prílišná všeobecnosť výhrad a nemožnosť ich vzťahnutia aj na prípad v tejto konkrétnej veci však bránili konštatovaniu, že by súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní či tomuto predchádzajúcom postupe naozaj konal v rozpore s požiadavkami na spravodlivé súdne konanie. Nepatričnými boli pritom najmä námietky týkajúce sa údajného nenáležitého

použitia novelizovaného znenia ustanovenia § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona, kde žalobkyni pre zjavne paušálne uplatnenie rovnakých odvolacích dôvodov ako vo všetkých ostatných tunajšiemu súdu známých druhovo totožných konaniach za účasti rovnakých účastníčok, muselo uniknúť, že súd prvého stupňa v tejto veci ustanovením § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z. vôbec neargumentoval (v tejto súv. por. str. 4a 5 písomného vyhotovenia rozsudku, § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2012 a po takomto čase a tiež čl. I bod 8 a čl. II zákona č. 412/2012 Z. z.). Pokiaľ šlo o ostatné výhrady, namietané úvahy o nevysvetlení názoru, podľa ktorého účastníkom (zrejme exekučného konania, tvoriaceho podklad nárokov uplatňovaných v prejednávanej veci) nevznikol stav právnej neistoty, neboli v prejednávanej veci relevantnými (ako bude uvedené i neskôr) a to isté platilo aj v prípade námietky údajnou nesprávnosťou odmietnutia návrhu na tzv. znalecké dokazovanie (ktoré môže byť namieste až vtedy, ak nemožno mať pochybnosti o existencii žalobou uplatneného práva, pričom akceptovanie opačného názoru by malo za následok nevhodné postupy súdov a neúmerne predražovanie súdnych konaní, v ktorých by vykonané dôkazy nemohli na jednoznačnom výsledku konania nič zmeniť). Aj povinnosť (štátov všeobecne i Slovenskej republiky osobitne) garantovať právo účastníkov súdnych konaní na spravodlivé súdne konanie a v jeho rámci tiež právo na rozhodnutie v primeranej lehote tu nepochybne je, avšak podmienky realizácie takýchto práv na vnútroštátnej úrovni určujú práve zákony a z tých práve ten pre rozhodnutie v prejednávanej veci kľúčový spôsobom podsúvaným odvolateľkou vyložiť nešlo.

Podľa čl. I § 44 ods. 2 E. p. (v znení rozhodnom aj pre exekučné konanie tvoriace základ pre nárok uplatnený žalobou v prejednávanej veci, teda do 31. mája 2010 vrátane, čiže pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 144/2010 Z. z. a všetkých po ňom nasledujúcich zákonov, novelizujúcich E. p.) súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Žalobkyňa v prejednávanej veci predovšetkým nepreukázala naplnenie primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a to nesprávny úradný postup. Tvrdenie žalobkyne zo žaloby o nevydanie poverenia na vykonanie exekúcie exekučným súdom po dobu viac ako 12 mesiacov nebolo pravdivé. Z pripojeného exekučného spisu bolo jednoznačne preukázané, že k vydaniu poverenia došlo po uplynutí necelých 9 mesiacoch (počas ktorých exekučný súd opakovane žiadal o zaslanie rozhodcovského spisu, potrebného pre posúdenie a rozhodnutie predmetnej exekučnej veci), pričom žalobkyňa žiadnym spôsobom neodôvodnila zásah do jej práva prekročením lehoty. Exekučný súd bol povinný náležite skúmať exekučný titul, ktorým bol rozhodcovský rozsudok, a to už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia. Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR (napr. sp. zn. I. ÚS 16/02) nedodržanie zákonom stanovenej lehoty sa nepovažuje automaticky za porušenie základného práva účastníka konania, pretože je potrebné zohľadniť všetky okolnosti prípadu. Zámerom zákonom stanovenej lehoty na vydanie poverenia v trvaní 15 dní bolo zefektívnenie exekučného konania a snaha dosiahnuť, aby poverenie na vykonanie exekúcie nebolo zdržiavané nečinnosťou exekučného súdu. Uvedená lehota je pre súd záväzná len do tej miery, ak by jej nedodržanie mohlo byť označované za zbytočný prietah. Táto lehota bola ideálnou predstavou zákonodarcu o dobe potrebnej na to, aby sa poverenie mohlo vydať. Primeraná rýchlosť konania je jednou z podmienok spravodlivého procesu v širšom zmysle slova. Príliš dlhé konanie ohrozuje jeho účinnosť, pomalá spravodlivosť je považovaná za odmietnutú spravodlivosť. Rýchlosť však neznamená prenáhlenosť. Konanie musí byť čo najrýchlejšie ale tak, aby tým neutrpela jeho kvalita. Nesmie ísť na úkor riadneho výkonu spravodlivosti a rešpektovania ostatných základných princípov konania (rozhodnutie ESLP vo veci Neumeister v. Rakúsko z 27. decembra 1968). V rozhodnutí vo veci Bodaerd v. Belgicko z 22. októbra 1992 ESLP uviedol, že čl. 6 Dohovoru o ľudských právach predpisuje rýchlosť súdneho konania, ale súčasne zakotvuje všeobecnejší princíp riadneho výkonu spravodlivosti (Dohovor taktiež ráta s tým, že konanie sa nemá príliš unáhliť). Nemohlo tak obstať tvrdenie žalobkyne o „polemizovaní“ súdu o limitácii dĺžky konaní zákonnými lehotami. Výklad jednotlivých právnych predpisov nesmie byť formalistický, má byť ústavne konformný, eurokonformný ako aj teleologický (nachádzajúci zmysel a účel zákona). Nebolo tiež možné prehliadať okolnosti prípadu, ktoré spočívali v postupe samotnej žalobkyne, ktorá podávala návrhy na vykonanie exekúcie v enormne hromadnom počte, ktorý objektívne znemožnil zamestnancom súdu, vybavujúcim exekučnú agendu, konať v kratších

stagnačných lehotách. Na uvedený postup takýchto subjektov reagovala aj legislatíva, keď zákonodarca upravil osobitný procesný postup súdu v prípade tzv. hromadných podaní (§ 42a O. s. p. a § 139a a nasl. vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, špeciálny súd a vojenské sudy). Cieľom uvedenej úpravy bolo zamedziť paralyzovaniu činnosti súdov (predovšetkým exekučných oddelení), keďže súd bol povinný konať a poskytovať súdnu ochranu vo všetkých ďalších veciach exekučnej ako aj každej inej agendy. Finálna legislatívna úprava ustanovenia § 44 ods. 2 E. p. vyňala vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských súdov zo zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty na vydanie poverenia od doručenia žiadosti súdneho exekútora.

S poukazom na uvedené došlo k vyvráteniu už samotného skutkového základu primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu, v dôsledku čoho dôvodne súd prvého stupňa žalobu zamietol (žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno o nesprávnom úradnom postupe exekučného súdu).

Ak chýbal prvý z atribútov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (v danom prípade nesprávny úradný postup) bolo bezpredmetné zaoberať sa existenciou ďalších atribútov, keďže by to na bezzákladnosti žaloby o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy nemohlo nič zmeniť. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní tvrdila, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, svoje tvrdenie bližšie nekonkretizovala.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. Vecne správny bol rozsudok súdu prvého stupňa aj v časti trov konania, v prvostupňovom konaní úspešná žalovaná proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti trov konania nepodala odvolanie (a tým sa procesného práva na náhradu prípadných jej vzniknutých trov prvostupňového konania vzdala s konečnou platnosťou), iné rozhodnutie, než nepriznanie náhrady žalovanej tu ani nebolo možným a preto bolo namieste potvrdenie napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa aj v časti trov konania podľa § 219 ods. 1 O. s. p..

Podľa § 222 ods. 3 a § 164 O. s. p. súdu prvého stupňa ale odvolací súd nariadil vykonanie opravy zrejmej nesprávnosti v úvodnej časti napadnutého rozsudku, spočívajúcej v potrebe označenia žalovanej spôsobom zodpovedajúcim zákonu aj žalobe (žalovanou je Slovenská republika /štát/, kým Ministerstvo spravodlivosti je len osobou, prostredníctvom ktorej štát koná). Preto správne označenie žalovanej má byť súladné s ustanovením § 21 ods. 4 a § 79 ods. 1 predposlednej vety O. s. p. a inak aj tým, ako žalovanú v úvodnej časti tohto svojho rozsudku označil odvolací súd.

V takto skončenom odvolacom konaní bola úspešná žalovaná a bola to tak ona, komu podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo aj právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná však nepodala návrh na priznanie jej náhrady trov (hoci ide o nutnú procesnú podmienku podľa § 151 ods. 1 O. s. p.) a ak sa ani zo spisu vznik žiadnych trov konania tejto účastníčky v odvolacom konaní nepodával, rozhodnúť šlo aj tu iba nepriznaním náhrady.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.